

oma mehe surmast, on aga esimese kokkumise järele valmis temaga tiivariptsutama. Köneluses Faustiga jutustab Margareete oma elust. Melisto võlub täd ja lillesid, et need täidaksid Margareete sädame armuigaitsusega. Liigutatuna neiu süttusest Faust on valmis lahkuma, kuid Melisto hoiab teda tagasi; nii kuulab Faust armusõnu mida Margareete usaldab ööle ning kui ta kutsub armsamat, sööstub Faust ta sütleusse Melisto kuralliku naeru saatel.

Muusikalt kaunim vaatus ooperis, algab Siebeli nooruslikult-naivi armastuslauluga. Esimese kõrguspunkti moodustab Fausti kuulus kavatiin Margareete ilummine toob raskemeel-semaid helisid, mis vormikindla kuju saavad ballaadis „Thule kuningas“, huvitava katkestatud paarist reisiatilisest fraasist. Naivne elurõõm ja tütarlapselik õnn puhkevad ehte-aarias, teises kõrguspunktis. Kolmanda pärti pakub nii lavallselt vahelduselt kui muusikaliselt ehituselt Fausti ja Margareete ning Melisto ja Marta kõlakannu kvartlet tabavate iseloomustega. Muusilise pidulikkusega kajab Melisto manamislaul, millele järgneb Faust-Margareete värvirikas, vaheldusrohke duett täis tirkava, igatseva, põgeneva, anduva armastuse juulet, mis oma hellema väljenduse leiab Margareete soolos, kui ta avatud aknal avaldab talle oma õnnesaladusi.

Kolmas vaatus, esimene pilt. Kirik. Margareete, Faustist rase kuid temast mahajäetuna, otsib jumalalt troostu ja halastust, kuid südameletunnistuse hädal, mida siin kehastab Melisto, ei anna talle armu, ning koguduse vagade laulude sekka kajavad ta ahasuse ja hirmu hädahüüded. Melisto needuse all ta langeb minestanult mahla.

Selle pildi masendav mõjuvus ehitub pea täiel määral puhtmuusikalistele vahenditele, mida helilooja siin meisterlikult oskuse ja suuretõusuliselt rakendab: Margareete kasvava ahas-tuse ja Melisto kalkruva karmuse kahetõne, sinna sekka deemo-nite koor ja koguduse laul, saateks kord oreel kord orkester, sellega maalib Gounod siin pildi ühest ahastavast hingest.

Teine pilt. Tänav Margareete maja ees. Valentin on saabunud koju ning kohtub Siebeliga oma maja ees. Pärit-des õe järgi ta saab sõbralt põiklevaid vastuseid ning aimates halba sööstub majja, kuna Siebel eemaldub Margareetet kirri-kust otsima. Faust, kahekses oma truudusest, tuleb Me-fisto saatel, kes laulab Margareete aadressil iroonilise serenaadi. Ilmub Valentin ja nõuab seletust. Tekkivas kahevõitluses Melisto kaitses Fausti, nii et viimane surmavalt haavab Valen-tini, kes heitis kaitsva amuleti rüvetatuna emale. Faust ja Melisto põgenevad kuna koguneb rahvast. Ka Margareete tuleb Siebeliga, kuid surija vend tõukab needes ahastava endast ära.

Muusikaliselt tugevaimaiks momendeks ses pildis on Me-fisto serenaad, sellele järgnev saatusliku kahevõitluse eelne tertsett (Valentin, Faust, Melisto) ning haaravalt-jouline Valen-tini surmasseen selle needmise, Margareete meeleheite, rahva kokkunud manitsuse ja eestkostmisega.

Neljas vaatus. Valpurgi öö. Ööl vastu esimest maid koguneb Harzi mägestikus Blocksbergile nõidad ja võlureid, surnud hingi virvatulukeste näol jms. Tuleb Melisto Faustiga, kes jubeduses tahab põgeneda. Melisto, tahtes unnutada ja hävitada Fausti südameletunnistust, peatab teda, moondab mä-gestiku fantasiliseks saaliks, kus pidutsemas vanaaegseid kuningannasid ja kaunihare, kelle keskele ta veetleb Fausti. Tehetise järele esineb salk tütarlapse tantsus, siis Kleopatra, selle järele Helena ning lõppeks kõiki ühendava bakhaanali kestes Phryne. Faust juba on alisunmas naiste võludele, kui talle äkki kangastub kangeid helisid, mis talle tuletavad meele unustatud armsatama. Hütudega „Margareete!“ ta langeb mahla, kuna Melisto lavastatud võlu taganeb ja kustub. Meelemär-kusele ärgates Faustile viirastub Margareete kuju, kelle kaek-lal ta näeb punast joont kui tapakirve jälge. Teda innustab ainult veel mõte Margareete päästmisest ning ta sööstub mi-nema, mures teed teda takistada tahtvate deemonite vahelt. Selle vaatuse muusika esineb peamiselt saatena balletile, on sellisena selge ja arusaadav, viisirikas ja ühtlasi pikantne.

Viles vaatus. Vangikong. Margareete, kes meelte-segaduses tapnud oma lapse, lamab siin, oodates kohut. Faust avab ukse ja äratub armastatu, kes tunneb ära ta hädale ning täis õnne viskub ta sütleusse. Faust maniseb põgenemisele, kuid Margareete omas vaimusegaduses veel kord elab üle oma tütrikese armuõnne. Kui tuleb Melisto neid kiirustama, Margareete põrkab tagasi põrguvaimu eest, kutsub taevaväge-sid oma hinge päästma, tõukab Faustiigi endast emale („Miks vihane su pilk, miks verised su käted“) ja langeb hinged heites kokku. Melisto hüütab: „Ta neetud!“ kuid nägematu inglite koor kostab: „Ta pääsnud!“ Taevas avaneb, üleostusmise koraali helide saatel näeme Margareetet taevaste väehulkade poolt taeva kantuna.

Osalt see vaatus toob varem kuulnud temaatilist aines-tikku, osalt aga ka uut. Hooigus on viis, mille kõlades Margareete tunneb ära Fausti. Liigutatavana kostavad välisheid nende esimesest kohumisest ja armastusseisest. Mõjuks on Melisto ilummine vangikambri. Suurejouline ja hümniliselt haarav Margareete kolmekordne palve, võidukalt kõlav taevaste väehulkade lõppkoraal.